

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-671/13
Διαδικασίες που κίνησαν η «Indėlių ir investicijų draudimas» VI
και
ο Virgilijus Vidutis Nemaniūnas

(αίτηση του Lietuvos Aukščiausiasis Teismas για την έκδοση προδικαστικής απόφασης)

«Προδικαστική παραπομπή — Οδηγίες 94/19/EK και 97/9/EK — Συστήματα εγγυήσεως των καταθέσεων και αποζημιώσεως των επενδυτών — Τίτλοι αποταμιεύσεως και επενδύσεων — Χρηματοπιστωτικό μέσο κατά την έννοια της οδηγίας 2004/39/EK — Εξαίρεση από την εγγύηση — Άμεσο αποτέλεσμα — Προϋποθέσεις εφαρμογής της οδηγίας 97/9/EK»

Περίληψη — Απόφαση του Δικαστηρίου (δευτερο τμήμα)

της 25ης Ιουνίου 2015 — 1. Ελευθερία εγκαταστάσεως — Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Πιστωτικά ιδρύματα — Συστήματα εγγυήσεως των καταθέσεων — Οδηγία 94/19 — Δυνατότητα των κρατών μελών να εξαιρούν από την εγγύηση ορισμένες κατηγορίες καταθέσεων ή καταθετών — Προϋποθέσεις — Δυνατότητα να εξαιρούνται από την εγγύηση μόνον τα πιστοποιητικά που έχουν όλα τα γνωρίσματα χρηματοπιστωτικού μέσου — Δεν υφίσταται

(Οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 94/19, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/14, άρθρα 1, σημείο 1, και 7 § 2 και παράρτημα I, σημείο 12, και 2004/39, παράρτημα I, τμήμα Γ)

2. Ελευθερία εγκαταστάσεως — Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Πιστωτικά ιδρύματα — Συστήματα εγγυήσεως των καταθέσεων και αποζημιώσεως των επενδυτών — Οδηγίες 94/19 και 97/9 — Τίτλοι που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αμφοτέρων των οδηγιών — Δυνατότητα των κρατών μελών να εξαιρούν από τις εγγυήσεις που προβλέπουν οι οδηγίες αυτές ορισμένες κατηγορίες καταθέσεων ή καταθετών — Εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία εξαιρεί τις απαιτήσεις κατά πιστωτικού ιδρύματος από τα συστήματα προστασίας που προβλέπουν οι οδηγίες 94/19 και 97/9 — Δεν επιτρέπεται

(Οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 94/19, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2009/14, άρθρο 7 § 2 και παράρτημα I, σημείο 12, και 97/9, αιτιολογική σκέψη 9 και άρθρο 4 § 2)

3. Ελευθερία εγκαταστάσεως — Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Επενδυτικές υπηρεσίες — Συστήματα αποζημιώσεως των επενδυτών — Οδηγία 97/9 — Προϋποθέσεις εφαρμογής — Κανονιστική ρύθμιση η οποία εξαρτά την εφαρμογή του συστήματος αποζημιώσεως από προϋπόθεση που δεν προβλέπεται στην οδηγία — Δεν επιτρέπεται

(Οδηγία 97/9 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρα 2 § 2 και 4 § 2 και παράρτημα I)

4. *Πράξεις των οργάνων — Οδηγίες — Άμεσο αποτέλεσμα — Προϋποθέσεις — Συνέπειες*

(Άρθρο 288, εδ. 3, ΣΛΕΕ)

5. *Ελευθερία εγκαταστάσεως — Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Επενδυτικές υπηρεσίες — Συστήματα αποζημιώσεως των επενδυτών — Οδηγία 97/9 — Προϋποθέσεις εφαρμογής — Άμεσο αποτέλεσμα — Περιεχόμενο*

(Άρθρο 288, εδ. 3, ΣΛΕΕ· οδηγία 97/9 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου)

1. Το άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας 94/19, περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/14, και το σημείο 12 του παραρτήματος I της ίδιας οδηγίας έχουν την έννοια ότι τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρούν από την εγγύηση που προβλέπει η ως άνω οδηγία τα εκδιδόμενα από πιστωτικό ίδρυμα πιστοποιητικά καταθέσεων, εφόσον αυτά είναι μεταβιβάσιμοι τίτλοι, πράγμα που απόκειται στον εθνικό δικαστή να διαπιστώσει, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξακριβώσει ότι τα πιστοποιητικά αυτά έχουν όλα τα γνωρίσματα χρηματοπιστωτικού μέσου κατά την έννοια της οδηγίας 2004/39, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων.

Ως προς το σημείο αυτό, ούτε το άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας 94/19 ούτε το σημείο 12 του παραρτήματος I της ίδιας οδηγίας προβλέπουν ότι, προκειμένου να εξαιρεθούν από την εγγύηση των καταθέσεων, οι επίμαχοι τίτλοι πρέπει να έχουν όλα τα γνωρίσματα χρηματοπιστωτικού μέσου κατά την έννοια της οδηγίας 2004/39. Επιπλέον, κατά το άρθρο 1, σημείο 1, της οδηγίας 94/19, ως «κατάθεση» για τους σκοπούς της οδηγίας αυτής νοούνται, αφενός, το πιστωτικό υπόλοιπο, που προκύπτει από κεφάλαια κατατεθειμένα σε λογαριασμό ή από μεταβατικές καταστάσεις απορρέουσες από συνήθεις τραπεζικές συναλλαγές και, αφετέρου, χρέη για τα οποία το εν λόγω πιστωτικό ίδρυμα έχει εκδώσει παραστατικούς τίτλους. Συνεπώς, από το γράμμα της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι η έννοια «κατάθεση» για τους σκοπούς της ως άνω οδηγίας δεν ορίζεται με αναφορά στα γνωρίσματα χρηματοπιστωτικού μέσου κατά την έννοια της οδηγίας 2004/39. Ομοίως, από την εν λόγω διάταξη προκύπτει ότι χαρακτηριστικό του δεύτερου είδους καταθέσεως είναι ότι για αυτήν εκδίδεται μεταβιβάσιμος τίτλος, που καθιστά έτσι δυνατή την κυκλοφορία της ενσωματωμένης απαιτήσεως.

(βλ. σκέψεις 33, 35, 36, 40 και διακτ. 1)

2. Η οδηγία 94/19, περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/14, και η οδηγία 97/9, σχετικά με τα συστήματα αποζημίωσης των επενδυτών, έχουν την έννοια ότι, στην περίπτωση όπου απαιτήσεις κατά πιστωτικού ιδρύματος μπορούν να αποτελούν τόσο κατάθεση κατά την έννοια της οδηγίας 94/19 όσο και τίτλο κατά την έννοια της οδηγίας 97/9, αλλά ο εθνικός νομοθέτης έκανε χρήση της δυνατότητας που προβλέπει το σημείο 12 του παραρτήματος I της οδηγίας 94/19 και εξαίρεσε τις απαιτήσεις αυτές από το σύστημα προστασίας που προβλέπει η τελευταία αυτή οδηγία, η εξαίρεση αυτή δεν μπορεί να συνεπάγεται τον αποκλεισμό των εν λόγω απαιτήσεων και από το σύστημα προστασίας που προβλέπει η οδηγία 97/9, εάν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής.

Λαμβανομένων υπόψη των ορισμών των εννοιών «κατάθεση» και «τίτλος» στις οδηγίες 94/19 και 97/9 αντιστοίχως, ο ίδιος πιστωτικός τίτλος ενδέχεται να εμπίπτει τόσο στη μία όσο και στην άλλη έννοια και, κατά συνέπεια, στο πεδίο εφαρμογής και των δύο οδηγιών. Τα συστήματα εγγυήσεως τα οποία προβλέπονται από τις δύο αυτές οδηγίες διαφέρουν, ιδίως όσον αφορά τις εξαιρέσεις. Ειδικότερα, ενώ το άρθρο 7, παράγραφος 2, και το παράρτημα I της οδηγίας 94/19 προβλέπουν εξαιρέσεις βάσει είτε της κατηγορίας καταθετών είτε του είδους καταθέσεων, το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 97/9 προβλέπει εξαιρέσεις μόνο βάσει της κατηγορίας επενδυτών. Υπό τις συνθήκες αυτές, μολονότι η επιλογή κράτους μέλους να μεταφέρει στην εσωτερική έννομη τάξη τις οδηγίες 94/19 και 97/9 με την

ίδια νομοθετική πράξη δεν αντιβαίνει βεβαίως στο δίκαιο της Ένωσης, εντούτοις, όπως επισημαίνεται στην ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/9, το καθεστώς που θεσπίζεται με την πράξη αυτή πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις αμφοτέρων των οδηγιών.

(βλ. σκέψεις 43-45, 47, διατακτ.2)

3. Τα άρθρα 2, παράγραφος 2, και 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 97/9, περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων, έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθετική ρύθμιση η οποία εξαρτά την εφαρμογή του συστήματος αποζημίωσης που προβλέπει η ως άνω οδηγία από την προϋπόθεση ότι το οικείο πιστωτικό ίδρυμα έχει μεταβιβάσει ή χρησιμοποιήσει τα επίμαχα κεφάλαια ή τίτλους χωρίς τη συναίνεση του επενδυτή. Ειδικότερα, η οδηγία 97/9 ουδόλως επιβάλλει τέτοια προϋπόθεση για την εφαρμογή υπέρ των επενδυτών του συστήματος προστασίας που η ίδια προβλέπει. Εξάλλου, οι επενδυτές που είναι δικαιούχοι τέτοιων τίτλων, δεν περιλαμβάνονται σε εκείνους οι οποίοι μπορούν να εξαιρεθούν από το ως άνω σύστημα δυνάμει του παραρτήματος I της οδηγίας 97/9.

(βλ. σκέψεις 51, 52, διατακτ. 3)

4. Βλ. το κείμενο της απόφασης.

(βλ. σκέψεις 56, 57)

5. Η οδηγία 97/9, σχετικά με τα συστήματα αποζημίωσης των επενδυτών, έχει την έννοια ότι ο εθνικός δικαστής, εφόσον κρίνει ότι η επίκληση της οδηγίας αυτής γίνεται έναντι φορέα ο οποίος πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χωρεί κατά αυτού η επίκληση διατάξεων της εν λόγω οδηγίας, οφείλει να μην εφαρμόσει εθνική διάταξη, όπως η επίμαχη στις κύριες δίκες, η οποία εξαρτά την εφαρμογή του συστήματος αποζημίωσης των επενδυτών που προβλέπει η ίδια ως άνω οδηγία από την προϋπόθεση ότι το οικείο πιστωτικό ίδρυμα έχει μεταβιβάσει ή χρησιμοποιήσει τα επίμαχα κεφάλαια ή τίτλους χωρίς τη συναίνεση του επενδυτή.

Ειδικότερα, η οδηγία 97/9 είναι, όσον αφορά την οριοθέτηση των περιπτώσεων που εμπίπτουν στην προστασία της, αρκούντως σαφής, ακριβής και απαλλαγμένη αιρέσεων ώστε οι ιδιώτες να μπορούν να την επικαλούνται άμεσα ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων έναντι του εν λόγω κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, στην περίπτωση προσφυγής στρεφόμενης κατά φορέα στον οποίο, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής του, έχει ανατεθεί δυνάμει πράξεως της δημοσίας αρχής η παροχή υπηρεσίας δημοσίου συμφέροντος υπό την εποπτεία της αρχής αυτής και ο οποίος έχει, προς τούτο, εξαιρετικές εξουσίες σε σχέση με τους εφαρμοστέους στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών κανόνες, το εθνικό δικαστήριο οφείλει να μην εφαρμόσει οποιαδήποτε εθνική διάταξη αντίθετη προς την οδηγία 97/9 και, κατά συνέπεια, να μην εφαρμόσει την προϋπόθεση της χρησιμοποίησης των κεφαλαίων χωρίς τη συναίνεση του επενδυτή κατά τον καθορισμό των ειδών επενδύσεων που εμπίπτουν στο προβλεπόμενο από την οδηγία αυτή σύστημα προστασίας.

(βλ. σκέψεις 58-61 και διατακτ. 4)